

Andrzej Rychard

Reżim hybrydowy w Polsce: ograniczenia w tworzeniu nowej tożsamości **Hybrid regime in Poland: limits to identity building**

Niekiedy określa się typ ładu polskiego instytucjonalnego jako reżim hybrydowy. Zwykle terminem tym określa się systemy post-sowieckie, które nie do końca pokonały drogę od komunizmu do demokracji. Polski reżim hybrydowy byłby osobliwy: system „zawraca”, po prawie pełnym pokonaniu tej drogi.

Próbuje on budować swą tożsamość, aby stać się spójnym. Dokonuje się to na poziomie ideologii, instytucji oraz całego ładu społecznego. Proces ten napotyka jednakże swe ograniczenia. Są one rezultatem zarówno napięć wewnętrznych w obozie władzy jak i presji zewnętrznych ze strony społeczeństwa oraz Unii Europejskiej. Granice tworzy także logika złożonych systemów instytucjonalnych, które nie poddają się prostej centralizacji generując przeciwność rezultaty.

System stosuje jednak osobliwe metody łagodzenia owych niespójności. Należą do nich: dążenie do „segmentacji” w postrzeganiu ładu instytucjonalnego, czyli niedostrzegania związków pomiędzy zjawiskami, promowanie pewnego rodzaju „trade off” pomiędzy kosztami i benefitami działań władzy oraz utrzymywanie różnicy między odrzuceniem na poziomie postaw a dostosowaniem na poziomie zachowania.

Wystąpienie będzie analizą dynamiki tych procesów.

Sometimes “hybrid regime” notion is used to describe the type of the Polish institutional order. Usually the term is applied for description of these post-soviet regimes who did not complete their transition from communism to democracy. In the Polish case this would be a peculiar hybrid regime, installed after transition has been almost completed and system began to turn back.

This system is in the process of identity building. This takes place at the level of ideology, institutions and social order. However there are the limits to this process. They result from the internal tensions within the power system and from external pressures by the society and European Union. The logic of the complex institutional systems who do not follow simple centralistic measures and generate counterproductive effects also contributes to the difficulties in the identity building process.

The system applies peculiar measures to soften these inconsistencies. These are: “segmentation” of the perception of the institutional order by blurring the causal relationships between social phenomena, supporting of the peculiar “trade off” between the social costs and benefits of the system’s actions and maintaining the difference between the rejection of the system at the level of the attitudes and behavioral adaptation.

The presentation contains the analysis of these processes.